

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Ontheffing Wet natuurbescherming art. 3.10, lid 1, onder a en b, Wnb

Waterschap Limburg

Herinrichting waterlopen Kanjel en Gelei te Maastricht

Zaaknummer: 2018-200154

Kenmerk: 2018/33139

d.d. 22 mei 2018

Verzonden: 22 mei 2018

INHOUDSOPGAVE

1	Besluit.....	3
1.1	Afschriften	4
1.2	Rechtsbescherming	4
1.3	Inwerkingtreding	4
2	Voorschriften	5
2.1	Algemene voorschriften	5
2.2	Specifieke (soort)voorschriften	5
2.3	Overige voorschriften	6
3	Procedure.....	7
3.1	Aanvraag.....	7
3.2	Bevoegd gezag	7
3.3	Vorbereidingsprocedure.....	7
4	Overwegingen	8
4.1	Beschermingsregime andere soorten § 3.3	8
4.2	Omschrijving aanvraag	8
4.3	Das en hazelworm	9
4.3.1	Andere bevredigende oplossing	9
4.3.2	Belang	10
4.3.3	Staat van instandhouding	10
4.4	Conclusie	11
4.4.1	Das en hazelworm – Artikel 3.10 lid 1, onder a en b, Wnb.....	11
4.4.2	Ten overvloede	11
4.4.3	Zorgplicht	11

1 Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben op 2 januari 2018, een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.10 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van XXXX.

De aanvraag betreft de herinrichting van de waterlopen Kanjel en Gelei, gelegen aan de Kruisdonk 64-66 te Maastricht, in het leefgebied van de das (*Meles meles*) en de hazelworm (*Anguis fragilis*). De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2018-200154.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op artikel 3.10 Wnb en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan XXXX ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van de herinrichting van de waterlopen Kanjel en Gelei, gelegen aan de Kruisdonk 64-66 te Maastricht;
2. dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
 - het opzettelijk vangen van de hazelworm, artikel 3.10, lid 1, onder a Wnb;
 - het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen van de das, artikel 3.10, lid 1, onder b Wnb;
3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;
4. dat de ontheffing wordt verleend voor de periode van 1 oktober 2018 tot en met 31 december 2019;
5. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 2 januari 2018, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
Kwartiermaker Vergunningen
Toezicht en Handhaving (VTH)

1.1 Afschriften

Dit besluit is verzonden aan:

- XXX, Postbus 2207, 6040 CC te Roermond, aanvrager.

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- XXXX, Schoolstraat 8, 6049 BN te Herten;
- Gemeente Maastricht, Postbus 1992, 6201 BZ te Maastricht.

1.2 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

1.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager.

Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

2.1 Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de onder hoofdstuk 1 genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied vanaf de weg Meerssenhoven naar de Mariënwaard en vervolgens tot aan de uitmonding aan de Maas ter plaatse van de Keersluis Limmel, gelegen in de gemeente Maastricht, één en ander zoals is weergegeven in paragraaf 4.2 van dit besluit.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek aan een toezichthouder van de provincie Limburg ter inzage worden gegeven.
6. De ontheffinghouder stelt ten minste vijf werkdagen voorafgaande aan de aanvang van het project het bevoegd gezag op de hoogte van de data en tijdstippen waarop werkzaamheden worden gestart. Deze melding kunt u per post versturen naar postbus 5700, 6202 MA Maastricht of via de Berichtenbox voor bedrijven, onder vermelding van het zaaknummer.

2.2 Specifieke (soort)voorschriften

7. Met in achtneming van onderstaande voorschriften, dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in het, bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan Herinrichting Kanjel en Gelei' met kenmerk WRO125-FF-Onth-Def01 d.d. 20 december 2017 (hierna: Activiteitenplan).
8. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient het plangebied ontoegankelijk te worden gemaakt voor de hazelwormen zodat deze weggevangen en verplaatst kunnen worden.
9. De ontheffinghouder stelt ten minste één week voorafgaande aan de aanvang van de mitigerende maatregelen, het bevoegd gezag op de hoogte van de data en tijdstippen waarop mitigerende maatregelen worden uitgevoerd en worden afgerond. Deze melding kunt u per post versturen naar postbus 5700, 6202 MA Maastricht of via de Berichtenbox voor bedrijven, onder vermelding van het zaaknummer.
10. De onder 7 en 8 bedoelde maatregelen worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol dat ten allen tijde op locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerend personeel bekend is.

2.3 Overige voorschriften

11. De werkzaamheden, conform bovengenoemde voorschriften, dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de das en de hazelworm. Onder een deskundige wordt verstaan:
 - a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau;
 - b. of een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
 - c. of een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
 - d. of een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau;
 - e. of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij een Nederlandse beschermingsorganisatie;
 - f. of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.
12. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal acht weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend te worden.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 2 januari 2018, heeft XXXX een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

- het opzettelijk vangen van de hazelworm, artikel 3.10, lid 1, onder a Wnb;
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen van de das, artikel 3.10, lid 1, onder b Wnb.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing - inclusief module soortenbescherming;
- 'Activiteitenplan Herinrichting Kanjel en Gelei' ref. WRO125-FF-Onth-Def01 d.d. 20 december 2017, XXXX;
- Verkennend flora- en faunaonderzoek Herinrichting Kanjel en Gelei, 6 oktober 2016, ref. WRO125-FF-Onth-Def01, XXXX Herten.

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en artikel 3.10 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb. Op een aanvraag om ontheffing wordt op grond van artikel 5.1, lid 1, Wnb in beginsel binnen dertien weken na de datum van ontvangst beslist. Ingevolge artikel 5.1, lid 2, Wnb is de beslistermijn met zeven weken verlengd.

Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite van de Provincie Limburg (www.limburg.nl).

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd ('Vogelrichtlijnsoorten') in paragraaf 3.1, alsmede voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten ('Habitatrichtlijnsoorten') in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten ('andere soorten'). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden. De voorliggende aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor andere soorten (§ 3.3).

4.1 Beschermingsregime andere soorten § 3.3

Op 2 januari 2018, hebben wij ontvangen van Waterschap Limburg een aanvraag om ontheffing van het in artikel 3.10, eerste lid, onder a, Wnb opgenomen verbod voor het opzettelijk vangen van de hazelworm ten behoeve van de herinrichting van de waterlopen Kanjel en Gelei te Maastricht.

Voorts voorziet de aanvraag met het oog op de bovengenoemde ingreep in een verzoek om ontheffing van de in artikel 3.10, eerste lid, onder b, Wnb opgenomen verboden om de vaste voortplantings- of rustplaatsen van de das opzettelijk te beschadigen of vernielen.

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in de artikelen 3.10, tweede lid en artikel 3.8, vijfde lid, Wnb is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de belangen vermeld in elk van de bovengenoemde artikelen;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.3.

4.2 Omschrijving aanvraag

Het watersysteem van de Kanjel en Gelei voldoet momenteel niet aan de huidige behoefte die aangrenzende percelen hebben van de waterloop. Daarnaast wordt een adequaat beheer van de waterlopen belemmerd. Om deze reden is Waterschap Limburg voornemens om de waterlopen Kanjel en Gelei her in te richten. De werkzaamheden ten behoeve van de herinrichting vinden in een uitgestrekt gebied plaats ten noordoosten van Maastricht. Het onderdeel Kruisdonk betreft een landgoed met enkele grote gebouwen, een grote tuin en een schapenwei. In de tuin en aan de noordzijde van het weiland is op diverse plaatsen bosschage aanwezig.

De werkzaamheden betreffen het verwijderen van slib uit het huidige waterlichaam en het verleggen van een waterloop, waarin tevens een duiker geplaatst wordt. Tevens vinden graafwerkzaamheden verspreid over het landgoed plaats en worden bomen gekapt.

Figuur 1: Het plangebied (rood omlijnd)

Das

In de bosschage aan de noordzijde van het landgoed is een hoofdburcht van de das aangetroffen. Het betreft een grote burcht met circa 10 tot 15 ingangen. Daarnaast is direct ten westen van dit weiland, onder een boom een bijburcht van de das aanwezig.

De werkzaamheden vinden plaats nabij de hoofd- en bijburcht van de das en leiden mogelijk tot aantasting van de hoofdburcht en tot versterking van beide burchten, waardoor er sprake is van een overtreding van artikel 3.10, lid 1 onder b, Wnb. Voor deze overtreding is een ontheffing vereist.

Hazelworm

Het landgoed biedt tevens geschikt leefgebied voor de hazelworm. Gezien de aanwezige biotopen binnen landgoed kruisdonk, bestaande uit kleinschalig landschap met veel variatie in vegetatiestructuren en de aanwezigheid van bosranden, wordt verwacht dat de hazelworm voorkomt ter plaatse van de werklocaties. De hazelworm is tijdens de voortplanting niet gebonden aan één specifieke locatie, maar het gehele leefgebied dient tijdens deze periode als voortplantingsplaats. Doordat de werkzaamheden plaatsvinden binnen het voortplantingsgebied en het overwinteringsgebied, leiden de werkzaamheden mogelijk tot het verwonden van de hazelworm. Om dit effect zoveel mogelijk te voorkomen dienen de hazelwormen gevangen te worden. Daarmee is een ontheffing van het verbod van artikel 3.10, lid 1, onder a, Wnb, vereist.

4.3 Das en hazelworm

4.3.1 Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden, aangezien de ligging van de waterlopen een vast gegeven is. Er zijn geen alternatieven die tot een andere bevredigende oplossing leiden. Tevens zal er op langere termijn slechts een zeer klein deel van het leefgebied van de das verdwijnen.

Ter mitigatie van de das en de hazelworm, als gevolg van het verdwijnen van essentieel foerageergebied en het opzettelijk vangen, zullen alle werkzaamheden buiten de

voortplantingsperiode van de das worden uitgevoerd. Daarnaast zullen de werkzaamheden gefaseerd worden uitgevoerd waardoor er zo min mogelijk verstoring optreedt. Bovendien wordt het werkgebied uitgerasterd voorafgaand aan de werkzaamheden. Op deze manier kan de hazelworm weggevangen en uitgezet worden in aangrenzend geschikt leefgebied. Hierdoor treden er geen negatieve effecten op ten aanzien van de hazelworm.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning wordt schade aan de das en de hazelworm zoveel mogelijk voorkomen. Voor de handeling, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3.2 Belang

Op het aanvraagformulier is aangegeven dat de ontheffing is aangevraagd op basis van het volgende belang met betrekking tot de Wet natuurbescherming: in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.

Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied

De werkzaamheden aan de waterlopen van de Kanjel en Gelei zijn nodig omdat de huidige verdeling van het water niet voldoet aan de behoefte van aangrenzende percelen. Om adequaat het beheer uit te voeren dienen de waterlopen om de vijvers geleid te worden. De ingreep betreft het aanpassen van delen van de huidige Kanjel en Gelei en het op enkele locaties verplaatsen van de waterloop. Daarnaast zullen er natuurvriendelijke oevers gerealiseerd worden bij de herinrichting van de waterlopen doordat de steile oevers in de huidige situatie verflauwd worden. Deze ecologische meerwaarde kan echter op een beperkt aantal locaties toegepast worden.

4.3.3 Staat van instandhouding

Das

De staat van instandhouding is relatief gunstig en staat niet als 'bedreigd' op de Rode Lijst van Nederlandse zoogdieren (2009). De das is landelijk gezien minder algemeen, maar de Limburgse populatie wordt gezien als de grootste populatie van Nederland.

Een hoofdburcht en een bijburcht van de das wordt door de uitvoering van het project verstoord en mogelijk aangetast. Ook een deel van de dassenwissels van en naar de hoofdburcht zal worden verstoord. Middels mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen. De werkzaamheden vinden zo ver mogelijk, minimaal 20 meter afstand, van de burcht plaats.

Hazelworm

Evenals de das is ook de staat van instandhouding van de hazelworm, relatief gunstig. Ook staat deze niet als 'bedreigd' op de Rode Lijst van Nederlandse zoogdieren (2009).

In 2005 werd een verhoogd aantal hazelwormen waargenomen maar in 2006 bleek het aantal gestabiliseerd.

De hazelworm is in grote delen van zijn verspreidingsgebied niet zeldzaam maar gaat in veel gebieden in aantal en verspreiding achteruit. De belangrijkste oorzaken zijn het verdwijnen of veranderen van het landschap op zowel grote als kleine schaal. Omdat de hazelworm in de regel honkvast is en niet zo snel, verspreidt de soort zich relatief langzaam.

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de das en de hazelworm in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.4 Conclusie

4.4.1 Das en hazelworm – Artikel 3.10 lid 1, onder a en b, Wnb

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van andere soorten ten aanzien van de das en de hazelworm voldoende gronden voor ontheffing verlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.10 lid 1, onder a en b, Wnb.

4.4.2 Ten overvloede

Het is mogelijk dat in het projectgebied andere, dan uit onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1 en/of paragraaf 3.2 Wnb en/of paragraaf 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

4.4.3 Zorgplicht

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen. Dat houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.